

Op school, 50 jaar geleden

Jacques Vriens vertelt over toen

Schrijver Jacques Vriens vertelt over hoe hij vroeger in de klas zat. Een van de grote verschillen met nu is dat de klassen veel groter waren.

Ik ben hier in het Onderwijsmuseum en dit is een klas van ruim 50 jaar geleden. Zo zag de klas van mijn moeder er ongeveer uit. Geen gezellige groepjes met tafeltjes bij elkaar, maar allemaal, alles netjes in een rijtje. De kinderen konden zo op die manier niet zo goed bewegen en dat moest ook, want alle kinderen zaten naast elkaar en deden alles te gelijk, als de meester of de juf dat zei. Hier zat de meester of de juf trouwens, een beetje hoger dan de rest. Alles goed te overzien.

De klassen waren groot, met z'n veertigen was normaal. Er was voor de meester dan ook weinig tijd om elk kind apart aandacht te geven. Je moest meedoen met de hele klas, en als je daar moeite mee had, om dat tempo bij te houden, ja....dan....bleef je achter...en bleef je zitten. Moest je de klas maar weer over doen.

Tegenover mij zit Jacques Vriens. Jullie kennen hem waarschijnlijk wel, want hij is bekend als kinderboekenschrijver. En u ging, zo in de jaren vijftig naar school, hè? In zo'n lokaal. Ja, het was eigenlijk precies hetzelfde. We zaten ook in die hele vervelende houten bankjes en je kon niet naar buiten kijken, want de ramen waren hoog, dus ik vond het altijd wel een beetje saai op school moet ik eerlijk zeggen.

De meesters waren ontzettend streng, Ze legden één keer wat uit en dat moest je het maar snappen en ze hadden eigenlijk geen tijd om extra dingen uit te leggen en er werd af en toe wel geslagen... Geslagen? Ja, dan kreeg je een draai om je oren of eh, er was één meester die was erg goed in het draaien aan je oren. Dus draaide dus zo je oor om en dan zat je de hele dag met het gevoel dat je zo'n dik rood oor had en er was ook nog een meester die was heel erg goed in de okkernoot. Dan die zijn vuist zo en dan sloeg hij zo opzij op je schouder, heel hard en dat deed ook nog behoorlijk pijn.

Dat zou nu echt niet meer kunnen toch? Nee, ik denk dat de ouders onmiddellijk op de stoep staan. En u vader en moeder deden dat dus niet? Nee, absoluut niet. Als ik dan thuis kwam en ik zei dat ik een tik had gehad, dan zeiden ze, dan moet je maar opletten en dat was het dan.

Had u verder wel een goed rapport op school? O, dat is een pijnlijke vraag. Dit is mijn rapport van de zesde klas. Je mag het even inkijken. Ik had vooral voor Nederlands had ik hele slechte punten en dat kwam... Ik schreef toen al verhalen, maar dan leverde ik die in en kreeg ik het blaadje terug en dan stonden er allemaal rode strepen op en dan had de meester er onder gezet, leuk verhaal, goed bedacht, maar dan met zulke letters, JAMMER VAN AL DIE TAALFOUTEN en dan kreeg ik een twee, of als ik geluk had een drie.

In de klassen van nu zijn er computers en een digibord, maar hier staat een radio in de klas. Ja, dat was eigenlijk het enige technische wat we in de klas hadden en er waren ook echt schoolradio uitzendingen, zoals je nu Schooltv hebt, maar dat was er toen niet en wat ik altijd fantastisch vond dan werden er hoorspelen uitgezonden, speciaal voor kinderen op school. Dus echt schoolradio in plaats van Schooltv? Ja, en dat moest je, je hoorde de geluiden, bijvoorbeeld Willem van Oranje werd vermoord en dan hoorde je een schot en dan hoorde je, aaaaah en dan zei Willem nog iets van, heb medelijden met dit volk en dan hoorde je weer een klap, dan viel hij op de grond, dan was hij dood en dan zaten we echt ademloos te luisteren en we konden het ons ook helemaal voorstellen.

Jullie vonden het heel spannend om naar de radio te luisteren? Ja, het was echt in die tijd heel leuk om naar de radio te luisteren. Gebruikten jullie al in de klas ook van dit soort mooie platen voor de les? Ja, we hadden heel veel van deze schoolplaten over geschiedenis, maar ook voor biologie met allerlei dieren erop en zo en ik weet nog, dan vertelde de juf of meester er een verhaal bij, nou en als je nou geluk had, dat heb ik één jaar gehad, had ik een fantastische meester die geweldig kon vertellen en die vertelde dan hele spannende verhalen hierbij en toen begon ik geschiedenis ineens heel leuk te vinden.